

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

30 päivänä syyskuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Direktiivi 2008/115/EY – Laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen – Vakavasti sairas kolmannen maan kansalainen – Palauttamispäätös – Tuomioistuimeen tehtävä muutoksenhaku – Lykkäävä vaikutus suoraan lain nojalla – Edellytykset – Sosiaalivastuun myöntäminen – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 19 ja 47 artikla

Asiassa C-233/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka cour du travail de Liège (Liègen työoikeudellisten asioiden ylioikeus, Belgia) on esittänyt 11.3.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.3.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

B

vastaan

Centre public d'action sociale de Liège,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), C. Toader ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Krausenböck,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.1.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- B, edustajinaan aluksi D. Andrien ja P. Ansay, avocats, sittemmin D. Andrien, avocat,
- Centre public d'action sociale de Liège, edustajinaan aluksi M. Delhaye ja G. Dubois, avocats, sittemmin M. Delhaye ja J.-P. Jacques, avocats,
- Belgian hallitus, asiamiehinnään P. Cottin, C. Pochet ja C. Van Lul, avustajinaan C. Piront ja S. Matray, avocates,
- Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään J. Langer, J. M. Hoogveld, M. K. Bulterman ja M. H. S. Gijzen,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Azema ja C. Cattabriga,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.5.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) 5 ja 13 artiklan sekä 14 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä ennakkoratkaisupyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat B, joka on kolmannen maan kansalainen, ja centre public d'action sociale de Liège (Liègen julkisten sosiaalikeskus, Belgia; jäljempänä CPAS) ja jossa on kyse CPAS:n tekemistä päätöksistä, joilla lakkautettiin B:n oikeus sosiaaliavustukseen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2008/115 3 artiklan 2 alakohdassa määritellään laitton oleskelun käsite siten, että sillä tarkoitetaan ”sellaisen kolmannen maan kansalaisen oleskelua jäsenvaltion alueella, joka ei täytä tai ei enää täytä [henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä 15.3.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL 2006, L 105, s. 1)] 5 artiklassa määrättyjä maahantulon edellytyksiä tai muita maahantulon, maassa oleskelun tai asumisen edellytyksiä kyseisessä jäsenvaltiossa”.
- 4 Tämän direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on otettava tätä direktiiviä täytäntöön pannessaan asianmukaisesti huomioon

--

c) asianomaisen kolmannen maan kansalaisen terveydentila,
ja noudatettava palauttamiskiellon periaatetta.”
- 5 Kyseisen direktiivin 9 artiklan 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden on lykättävä maastapoistamista

--

b) niin kauan kuin myönnetään 13 artiklan 2 kohdan mukaista lykkäystä.”

6 Saman direktiivin 13 artiklan 1 ja 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja, jotta hän voi hakea muutosta 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun palauttamiseen liittyvään päätökseen tai hakea päätöksen uudelleen käsittelyä toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai hallintoviranomaisessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä, jonka jäsenet ovat puolueettomia ja riippumattomia.

2. Edellä 1 kohdassa mainitulla viranomaisella tai elimellä on toimivalta tutkia 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen palauttamiseen liittyvien päätösten laillisuus sekä mahdollisuus väliaikaisesti lykätä niiden täytäntöönpanoa, jollei väliaikaista lykkäystä jo sovelleta kansallisen lainsäädännön nojalla.”

7 Direktiivin 2008/115 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on 16 ja 17 artiklassa tarkoitettua tilannetta lukuun ottamatta varmistettava, että kolmansien maiden kansalaisten osalta otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon seuraavat periaatteet vapaaehtoista paluuta varten 7 artiklan mukaisesti myönnetyn ajan kuluessa sekä aikoina, jolloin maastapoistamista on lykätty 9 artiklan mukaisesti:

- a) perheen yhtenäisyys jäsenvaltion alueella olevien perheenjäsenten kesken säilytetään;
- b) tarjotaan kiireellistä terveydenhoitoa ja välttämätöntä sairaanhoitoa;
- c) alaikäisille annetaan pääsy peruskoulutusjärjestelmään heidän oleskelunsa pituudesta riippuen;
- d) haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet otetaan huomioon.”

Belgian oikeus

8 Julkisten sosiaalipalvelujen keskuksista 8.7.1976 annetun lain (loi organique des centres publics d'action sociale) 57 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, säädetään seuraavaa:

”Tämän lain muista säännöksistä poiketen sosiaalikeskus myöntää

1. kuningaskunnassa laittomasti oleskelevalle ulkomaalaiselle ainoastaan kiireellistä terveydenhoitoapua;

--

Pakolaiseksi ilmoittautunut ja tällaiseksi tunnustamista hakenut ulkomaalainen oleskelee laittomasti kuningaskunnassa, jos turvapaikkahakemus on hylätty ja maastapoistumismääräys on annettu asianomaiselle ulkomaalaiselle tiedoksi.

Ulkomaalaiselle myönnetty sosiaaliavustus, jonka tosiasiallinen saaja ulkomaalainen on ollut saadessaan maastapoistumismääräyksen tiedoksi, lakkautetaan kiireellistä terveydenhoitoapua lukuun ottamatta päivänä, jona ulkomaalainen tosiasiallisesti poistuu alueelta, ja viimeistään maastapoistumismääräyksen määräajan päättämispäivänä.

--”

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

- 9 B haki Belgiassa turvapaikkaa 4.9.2015. Toimivaltainen viranomainen hylkäsi tämän hakemuksen. Conseil du contentieux des étrangers (ulkomaalaisasioita käsittelevä hallintotuomioistuin, Belgia) hylkäsi 27.4.2016 kanteen, jonka B oli nostanut kyseisestä hylkäämispäätöksestä.
- 10 B haki 26.9.2016 lääketieteellisiin syihin perustuvaa oleskelulupaa, ja perusteli hakemuksensa sillä, että hän sairasti useita vakavia sairauksia.
- 11 Tämä hakemus otettiin käsittelyyn 22.12.2016, ja B sai sosiaaliavustusta CPAS:lta.
- 12 B:n oleskelulupahakemus hylättiin ja toimivaltainen viranomainen määräsi B:n poistumaan Belgiasta 28.9.2017 tehdyillä päätöksillä, jotka annettiin tiedoksi 23.10.2017.
- 13 B nosti 28.11.2017 Conseil du contentieux des étrangers'ssa kanteen, jossa hän vaati näiden päätösten kumoamista ja täytäntöönpanon lykkäämistä.
- 14 CPAS lakkautti 28.11.2017 tekemillään kahdella päätöksellä B:n sosiaaliavustuksen 23.10.2017 alkaen. CPAS myönsi kuitenkin B:lle kiireellistä terveydenhoitoapua 1.11.2017 alkaen.
- 15 B nosti 28.12.2017 tribunal du travail de Liègessä (Liègen työoikeudellisten asioiden alioikeus, Belgia) kanteen, joka koski CPAS:n päätöksiä lakkauttaa sosiaaliavustus, ja vaati kyseistä tuomioistuinta palauttamaan hänen oikeutensa tähän sosiaaliavustukseen 23.10.2017 alkaen.
- 16 Tribunal du travail de Liège hylkäsi tämän kanteen 15.3.2018 antamallaan tuomiolla siltä osin kuin kanne koski sosiaaliavustusta.
- 17 B valitti 16.4.2018 tästä tuomiosta cour du travail de Liègen (Liègen työoikeudellisia asioita käsittelevä tuomioistuin, Belgia).
- 18 Cour du travail de Liège huomauttaa, että tämän valituksen kohteena oleva ajanjakso on 23.11.2017–31.1.2018, kun otetaan huomioon päivä, jolloin määräys poistua Belgian alueelta annettiin tiedoksi, sekä CPAS:n tekemä uusi päätös. Cour du travail de Liège korostaa, että tänä aikana B:llä ei ollut oleskelulupaa.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hylkäsi mahdollisuuden myöntää B:lle sosiaaliavustusta sillä perusteella, että palauttaminen voisi olla Belgian sosiaaliavustusta koskevassa säännöstössä tarkoitettulla tavalla lääketieteelliseltä kannalta mahdotonta, ja se toteaa, että pääasian ratkaisu riippuu niistä vaikutuksista, joita unionin tuomioistuimen ratkaisulla 18.12.2014 annetussa tuomiossa Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453) on katsottava olevan.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin nimittäin arvioi, että sen tulisi hyväksyä B:n valitus, jos Conseil du contentieux des étrangers'ssa nostetulla kanteella, jossa vaaditaan päätösten kumoamista ja niiden täytäntöönpanon lykkäämistä, on katsottava olevan täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus. Se täsmentää, että Belgian lainsäädännön nojalla tällä kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta, mutta sillä voitaisiin katsoa olevan tällainen vaikutus 18.12.2014 annetun tuomion Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453) perusteella. Sen toteaa kuitenkin, että on vaikea määrittää, missä olosuhteissa sosiaali-oikeudellisia asioita käsittelevän tuomioistuimen on katsottava, että tällaisella kanteella on lykkäävä vaikutus, koska Belgian tuomioistuimet ovat antaneet tämän kysymyksen osalta eriäviä päätöksiä.

- 21 Näissä olosuhteissa cour du travail de Liège päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – direktiivin 2008/115 5 ja 13 artiklaa, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan ja 47 artiklan valossa, sekä tämän direktiivin 14 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, luettuna – – [18.12.2014 annetun] tuomion Abdida [(C-562/13, EU:C:2014:2453)] valossa, tulkittava siten, että kanteella päätöksestä, jossa vakavasti sairas kolmannen maan kansalainen määrätään poistumaan jäsenvaltion alueelta, on lykkäävä vaikutus, kun kantaja väittää, että kyseisen päätöksen täytäntöönpano saattaa altistaa hänet vakavaan vaaraan siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee vakavasti ja peruuttamattomasti,

- ilman, että kannetta on tarpeen arvioida, jolloin pelkkä asian vireillepano riittää maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseen,
- vai onko harjoitettava rajoitettua valvontaa ja selvitettävä, että puolustettavissa oleva peruste on olemassa, että kannetta ei ole jätettävä tutkimatta ja että Conseil du contentieux des étrangers'ssa nostettu kanne ei ole ilmeisen perusteeton,
- vai onko työoikeudellisia asioita käsittelevien tuomioistuinten harjoitettava täysimääräistä valvontaa sen selvittämiseksi, voiko kyseisen päätöksen täytäntöönpano tosiasiallisesti altistaa kantajan vakavaan vaaraan siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee vakavasti ja peruuttamattomasti?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Unionin tuomioistuimen toimivalta ja ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

- 22 Belgian hallitus väittää ensiksi, että ennakkoratkaisupyynnö on jätettävä tutkimatta, koska siinä pyritään saamaan unionin tuomioistuimelta Belgian lainsäädännön tulkinta. Yhtäältä yksinomaan tämä lainsäädäntö sääntelee pääasiassa kyseessä olevia oleskeluluvan myöntämisen ja sosiaaliavustuksen saamisen edellytyksiä. Toisaalta ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä tehdä ratkaisua ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mainitsemien oikeuskäytännön erilaisten suuntausten välillä.
- 23 Tältä osin on muistutettava, että unionin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole ennakkoratkaisumenettelyssä tulkita kansallisia säännöksiä tai määräyksiä (ks. vastaavasti tuomio 27.2.2014, Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, 60 kohta, ja tuomio 20.1.2016, DHL Express (Italy) ja DHL Global Forwarding (Italy), C-428/14, EU:C:2016:27, 70 kohta).
- 24 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan pyydä unionin tuomioistuinta tulkitsemaan Belgian oikeuden oleskelua tai sosiaaliavustusta säänteleviä säännöksiä vaan selvittämään, mikä on unionin oikeudesta seuraavan menettelyllisen velvollisuuden, joka velvoittaa takamaan tietyissä tapauksissa palauttamispäätökseen kohdistuvalle muutoksenhauille täytäntöönpanoa lykkäävän vaikutuksen, täsmällinen laajuus. Se seikka, että erilaiset Belgian tuomioistuimet ovat hahmottaneet tämän unionin oikeudesta seuraavan velvollisuuden laajuuden eri tavoin, ei ole omiaan sulkemaan pois mahdollisuutta esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö, jolla pyritään täsmentämään mainitun velvollisuuden laajuutta.
- 25 Toiseksi Belgian hallitus arvioi, ettei kysymykseen annettava vastaus ole tarpeen pääasian ratkaisemiseksi. Jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi antaa ratkaisun B:n valituksesta, sen on yksinkertaisesti suljettava pois se, että paluu on lääketieteelliseltä kannalta mahdotonta, minkä se

on jo tehnyt, ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ilmoittaa asianomaiselle, että hänelle myönnettyyn vapaaehtoisen paluun määräaikaan voidaan hakea pidennystä, minkä ansiosta B voi yhä saada sosiaaliavustusta.

- 26 Belgian hallitus kyseenalaisti sen, onko esitetyllä kysymyksellä vaikutusta pääasian ratkaisemiseen, myös suullisissa huomautuksissaan – kuten tekivät myös Tšekin ja Alankomaiden hallitukset – sillä perusteella, että B:n oleskelu Belgian alueella jatkuu laittomana silloinkin, jos häntä koskevan palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa lykätään. Nämä hallitukset päättelevät tämän perusteella, että B:n sosiaaliavustusta koskeva hakemus voidaan yhä hylätä tällaisen täytäntöönpanon lykkäämisen jälkeen, koska unionin oikeus ei ole esteenä sille, että maassa laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen saa määrältään vähäisempää sosiaaliavustusta kuin maassa laillisesti oleskeleva kolmannen maan kansalainen.
- 27 Belgian hallitus väittää lisäksi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei työtuomioistuimena ole toimivaltainen päättämään, onko kanteella, joka kuuluu toisen Belgian tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan, täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus, ja että Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Belgia) on jo vastannut esitettyyn kysymykseen hiljattain antamassaan tuomiossa.
- 28 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos siis esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata niihin (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, kun otetaan huomioon direktiivin 2008/115 3 artiklan 2 alakohdassa oleva laittoman oleskelun käsitteen määritelmä, että B:tä koskevan palauttamispäätöksen täytäntöönpanon mahdollinen lykkääminen ei tarkoita sitä, että hänen oleskelunsa on luokiteltava tässä direktiivissä tarkoitettulla tavalla lailliseksi. Näin ollen ei voida katsoa, että Belgian kuningaskunnan olisi unionin oikeuden nojalla tarjottava B:lle tällaisen täytäntöönpanon lykkäämisen jälkeen vastaavat oikeudet kuin tässä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevalle kolmannen maan kansalaiselle.
- 31 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin ilmi, että Belgian lainsäädännössä säädetään, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kyseessä oleva henkilö on hakenut turvapaikkaa ja hakemus on hylätty ja jossa tällä henkilöllä ei ole oleskelulupaa, sosiaaliavustuksen antamista rajoitetaan yksinomaan sen jälkeen, kun palauttamispäätös on annettu tiedoksi mainitulle henkilölle. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lisäksi, että tämä sosiaaliavustuksen rajoittaminen ei voi alkaa siitä päivästä, jolloin B:n oleskelu on todettu laittomaksi, vaan aikaisintaan siitä päivästä, jolloin asianomaiselle häntä koskevassa palauttamispäätöksessä myönnetty vapaaehtoista paluuta varten määrätty määräaika päättyy.

- 32 Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näin toteama yhteys palauttamispäätöksen ja Belgian lainsäädännön nojalla myönnetyn sosiaaliavustuksen rajoittamisen välillä, ei voida katsoa, ettei pyydetyllä unionin oikeuden sääntöjen, jotka liittyvät tällaisen päätöksen täytäntöönpanon mahdolliseen lykkäämiseen suoraan lain nojalla, tulkinnalla olisi selvästikään yhteyttä pääasian kohteeseen, ellei kyseenalaisteta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tekemää kansallisen oikeuden tulkintaa, joka kuuluu sen yksinomaiseen toimivaltaan SEUT 267 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2016, *New Valmar*, C-15/15, EU:C:2016:464, 25 kohta ja tuomio 1.10.2019, *Blaise ym.*, C-616/17, EU:C:2019:800, 37 kohta).
- 33 Tähän toteamukseen ei vaikuta se seikka, että B nosti kanteen häntä koskevasta palauttamispäätöksestä vasta 28.11.2017, kun taas pääasiassa on kyse sosiaaliavustuksen myöntämisestä 23.11.2017–31.1.2018 väliselle ajanjaksolle. Tämä seikka ei joka tapauksessa nimittäin viittaa siihen, että esitetty kysymys olisi luonteeltaan ilmeisen hypoteettinen 28.11.2017–31.1.2018 välisen ajanjakson osalta.
- 34 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä lisäksi seuraa, kuten komissio korostaa, että direktiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti ennen palauttamista on turvattava tietyt takeet, joihin voi kuulua kyseisen henkilön perustarpeista huolehtiminen, niissä tilanteissa, joissa kyseisen jäsenvaltion on tarjottava tälle henkilölle häntä koskevaan palauttamispäätökseen kohdistuva muutoksenhakekeino, jolla on täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus suoraan lain nojalla, silloinkin, kun tämä henkilö oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella laittomasti (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2014, *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, 53, 55 ja 58–60 kohta).
- 35 Näin ollen se seikka, että B saattoi turvautua muihin Belgian lainsäädännön tarjoamiin menettelyllisiin vaihtoehtoihin saadakseen sosiaaliavustusta – olettaen, että asia on näin –, ei ole luonteeltaan sellainen, että sen vuoksi esitettyä kysymystä ei voida ottaa tutkittavaksi. Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei nimittäin ole katsonut, että tämä seikka olisi estänyt B:tä nostamasta tehokkaasti kannetta pääasiassa, sen nojalla ei voida sulkea pois sitä, että tähän ennakkoratkaisukysymykseen vastaaminen on tarpeen pääasian ratkaisemiseksi.
- 36 Tätä kysymystä ei voida jättää tutkimatta myöskään sen Belgian hallituksen väitteen perusteella, jonka mukaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole kansallisen oikeuden sääntöjen mukaan toimivaltainen antamaan ratkaisua palauttamispäätökseen kohdistuvan muutoksenhaun täytäntöönpanoa lykkäävästä vaikutuksesta, koska ei ole unionin tuomioistuimen asiana kyseenalaistaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tekemää arviointia tuomioistuinten organisaatiota ja oikeudenkäyntimenettelyä koskevista kansallisista säännöksistä (ks. vastaavasti tuomio 16.6.2015, *Gauweiler ym.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 26 kohta ja tuomio 10.12.2018, *Wightman ym.*, C-621/18, EU:C:2018:999, 30 kohta).
- 37 Vaikka tämä hallitus lisäksi vetoaa Cour de cassationin hiljattain antamaan tuomioon, jossa voidaan antaa vastaus ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykseen, on muistutettava – olettaen, että tässä tuomiossa tehty ratkaisu sitoo jälkimmäistä tuomioistuinta –, ettei tämä seikka estä kyseistä tuomioistuinta käyttämästä SEUT 267 artiklassa määrättyä mahdollisuutta saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi unionin oikeuden tulkintaa koskevia kysymyksiä, joiden tarkoituksena on se, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi antaa unionin oikeuden mukaisen tuomion (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2010, *Melki ja Abdeli*, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 42 kohta).
- 38 Kolmanneksi Belgian hallitus väittää, että unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen tulkitsemaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklaa nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Tätä artiklaa nimittäin sovelletaan ainoastaan unionin oikeuden soveltamisalalla. Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee tiettyjä direktiivin 2008/115 säännöksiä, se ei kuitenkaan osoita yhteyttä näiden säännösten ja pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön välillä, vaikka sen tulisi tehdä niin unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan nojalla.

- 39 Tältä osin on muistutettava, että työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan mukaan ennakkoratkaisupyyntöön on sisällytettävä selostus niistä syistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ryhtynyt tarkastelemaan kysymystä unionin oikeuden tiettyjen säännösten tulkinnasta, sekä ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toteama yhteys kyseisten säännösten ja pääasiassa sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä.
- 40 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täyttää työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdassa esitetyn edellytyksen selostamalla yhtäältä yhteyden palauttamispäätöksen vaikutusten ja sosiaaliavustuksen rajoittamisen välillä Belgian oikeudessa pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa sekä toisaalta kysymykset, jotka koskevat niitä tosiasiallisia seurauksia, jotka tässä tilanteessa on johdettava tuomiosta 18.12.2014, Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453).
- 41 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on lisäksi osoittanut, että pääasian ratkaisu riippuu direktiivissä 2008/115 säädettyjen palauttamispäätökseen kohdistuvaa muutoksenhakua koskevien sääntöjen soveltamisesta, unionin tuomioistuimen toimivaltaa tulkita perusoikeuskirjan 47 artiklaa ei voida nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kyseenalaistaa.
- 42 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava.

Asiakysymys

- 43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti sitä, minkä edellytysten täytyessä direktiivin 2008/115 5 ja 13 artiklaa, luettuina perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan ja 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaistavana on sosiaaliavustusta koskeva asia, jonka ratkaisu liittyy vakavasti sairasta kolmannen maan kansalaista koskevan palauttamispäätöksen vaikutusten mahdolliseen lykkäämiseen, on todettava, että tämän palauttamispäätöksen kumoamista ja sen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta muutoksenhausta seuraa suoraan lain nojalla kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen, vaikka tämä täytäntöönpanon lykkääminen ei seuraa kansallisen säännösten soveltamisesta.
- 44 Aluksi on muistutettava, että direktiivin 2008/115 13 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja, jotta hän voi hakea muutosta häntä koskevaan palauttamispäätökseen, mutta tällä muutoksenhaulla ei välttämättä olen lykkäävää vaikutusta (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, 43 ja 44 kohta).
- 45 Kyseisen oikeussuojakeinon ominaispiirteet on kuitenkin määriteltävä siten, että ne vastaavat perusoikeuskirjan 47 artiklaa, jonka mukaan jokaisella, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa, ja palauttamiskiellon periaatetta, joka on taattu muun muassa perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdassa ja direktiivin 2008/115 5 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, 45 ja 46 kohta ja tuomio 19.6.2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, 52 ja 53 kohta).
- 46 Unionin tuomioistuin päätteli edellä esitetyn perusteella, että palauttamispäätökseen kohdistuvalla muutoksenhaulla on kyseessä olevan kolmannen maan kansalaisen osalta perusoikeuskirjan 47 artiklan ja palauttamiskiellon periaatteen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi oltava suoraan lain nojalla lykkäävä vaikutus, koska tämän päätöksen täytäntöönpano voi altistaa tämän kansalaisen todelliselle perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan vastaisen kohtelun vaaralle (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, 56 kohta)

- 47 Tästä on kyse erityisesti silloin, kun palauttamispäätöksen täytäntöönpano saattaa altistaa kolmannen maan kansalaisen, joka on vakavasti sairas, vakavalle vaaralle siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee vakavasti ja peruuttamattomasti (ks. vastaavasti tuomio 18.12.2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, 53 kohta).
- 48 On ensisijaisesti kansallisen lainsäätäjän tehtävänä toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän velvollisuuden täyttämiseksi. Sen tehtävänä on siis tarvittaessa muuttaa sääntelyään sen takaamiseksi, että kolmannen maan kansalaisen tekemällä muutoksenhaulla on suoraan lain nojalla lykkäävä vaikutus tämän tuomion 46 ja 47 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa (ks. analogisesti tuomio 5.6.2018, Kolev ym., C-612/15, EU:C:2018:392, 65 kohta).
- 49 Koska unionin oikeudessa ei määritellä täsmällisesti muutoksenhaussa, joka palauttamispäätökseen on voitava kohdistaa ja jolla on suoraan lain nojalla täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus, noudatettavia konkreettisia menettelytapoja, jäsenvaltiolla tältä osin tietty liikkumavara.
- 50 Jäsenvaltio voi näin ollen palauttamispäätökseen kohdistuvassa muutoksenhaussa noudatettavien menettelyiden järjestämisen puitteissa säätää erityisestä muutoksenhakukeinosta, joka täydentää kyseisen päätöksen kumoamiseksi myös käytettävää muutoksenhakukeinoa, jolla ei ole lykkäävää vaikutusta, edellyttäen, että sovellettavat kansalliset menettelysäännökset ovat riittävän täsmällisiä, selkeitä ja ennakoitavissa olevia, jotta yksityiset voivat saada tietää oikeutensa täsmällisesti (ks. analogisesti tuomio 8.3.2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, 40 kohta).
- 51 Koska Belgian hallitus väittää lisäksi, että muutoksenhaku, jolla on suoraan lain nojalla lykkäävä vaikutus, on taattava ainoastaan maastapoistamispäätöksen eikä palauttamispäätöksen osalta, on korostettava, että tämän tuomion antamispäivänä annetun tuomion CPAS de Seraing (C-402/19) 44–49 kohdasta käy ilmi, että kolmannen maan kansalaiselle, johon kohdistetun palauttamispäätöksen täytäntöönpano saattaa altistaa hänet todelliselle perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan vastaisen kohtelun vaaralle, taattu oikeussuoja olisi riittämätön, jos tällä kolmannen maan kansalaisella ei olisi heti palauttamispäätöksen tiedoksiannosta lähtien käytettävissään kyseistä muutoksenhakukeinoa lykkävin vaikutuksin.
- 52 Vaikka Belgian hallitus lisäksi väittää kansallisen lainsäädännön olevan unionin oikeuden mukaista, on muistutettava, että SEUT 267 artiklassa vahvistettu yhteistyöjärjestelmä perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon. Kyseiseen artiklaan perustuvassa menettelyssä kansallisten säännösten tulkinta kuuluu jäsenvaltioiden tuomioistuimille eikä unionin tuomioistuimelle, eikä tämän tehtävänä ole lausua kansallisten oikeussääntöjen yhteensopivuudesta unionin oikeuden säännösten ja määräysten kanssa (ks. vastaavasti tuomio 17.12.1981, Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten, 272/80, EU:C:1981:312, 9 kohta ja tuomio 30.4.2020, CTT – Correios de Portugal, C-661/18, EU:C:2020:335, 28 kohta).
- 53 Tältä osin kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on tulkita – ottaen huomioon kaikki kansallisen oikeuden säännöt ja soveltaen siinä tunnustettuja tulkintakäytäntöjä – näitä sääntöjä direktiivin 2008/115 kanssa yhteensopivalla tavalla, ja tätä tehtävää suorittaessaan sen on tarpeen vaatiessa muutettava vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jos tämä perustuu kansallisen oikeuden tulkintaan, joka ei ole yhteensopiva tämän direktiivin kanssa (ks. vastaavasti tuomio 14.5.2019, CCOO, C-55/18, EU:C:2019:402, 69 ja 70 kohta).
- 54 Unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla on sitä vastoin niin, että jos kansalliset tuomioistuimet eivät voi tulkita kansallista säännöstöä unionin oikeuden vaatimusten mukaisesti, niiden kaikkien velvollisuutena on niiden toimivaltaan kuuluvissa asioissa jäsenvaltion eliminä jättää soveltamatta kaikkia sellaisia kansallisia säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa sellaisen unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen kanssa, jolla on välitön oikeusvaikutus niiden käsiteltäväksi saatetussa

oikeusriidassa (ks. vastaavasti tuomio 24.6.2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, 58 ja 61 kohta ja tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 139 kohta).

- 55 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että perusoikeuskirjan 47 artikla riittää itsessään eikä sitä tarvitse täsmentää unionin oikeuden tai kansallisen oikeuden säännöksillä, jotta yksityiset saisivat oikeuden, johon he voivat vedota sellaisenaan (ks. vastaavasti tuomio 17.4.2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, 78 kohta ja tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 140 kohta).
- 56 Sama pätee direktiivin 2008/115 13 artiklan 1 kohtaan, koska tässä säännöksessä tarkoitettun oikeussuojakeinin piirteet on määritettävä siten, että ne vastaavat perusoikeuskirjan 47 artiklaa, jossa toistetaan tehokasta tuomioistuimen antamaa oikeussuojaa koskeva periaate (tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 141 kohta).
- 57 Näin ollen siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päättelisi, että Belgian lainsäädäntö ei tarjoa tämän tuomion 46 ja 47 kohdassa kuvatussa tilanteessa olevalle kolmannen maan kansalaiselle palautuspäätökseen kohdistuvaa muutoksenhakukeinoa, jota sääntelevät täsmälliset, selkeät ja ennakoitavissa olevat säännöt ja jolla on suoraan lain nojalla tämän päätöksen täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus, sen on todettava, että tämän kolmannen maan kansalaisen häntä koskevan palauttamispäätöksen kumoamista ja sen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevalla muutoksenhaulla on täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus, ja jätettävä tarvittaessa soveltamatta sellaista kansallista säännöstöä, jossa suljetaan pois se, että tällä muutoksenhaulla voisi olla tällainen vaikutus (ks. analogisesti tuomio 5.6.2018, Kolev ym., C-612/15, EU:C:2018:392, 66 kohta; tuomio 29.7.2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, 77 kohta, ja tuomio 14.5.2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 144 kohta).
- 58 Sitä vastoin siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Belgian oikeuteen sisältyy tällainen muutoksenhakukeino ja että kyseinen henkilö ei ole käyttänyt sitä, vaikka tästä muutoksenhakukeinosta olisi seurannut häntä koskevan palauttamispäätöksen täytäntöönpanon lykkääminen suoraan lain nojalla, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ei tarvitse sivuuttaa kansallisia menettelysääntöjä ja todeta, että tämän henkilön päätöksen kumoamista ja sen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevalla muutoksenhaulla on täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus.
- 59 Lisäksi se seikka, että Belgian lainsäädännön mukaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole toimivaltainen lausumaan pääasiassa kyseessä olevasta palauttamispäätöksen kumoamista ja sen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta muutoksenhausta, ei ole esteenä sille, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin soveltaa suoraan unionin oikeuden sääntöjä ratkaistakseen käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömän esikysymyksen, joka koskee sitä, onko tällä toisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetulla päätöksen kumoamista ja täytäntöönpanon lykkäämistä koskevalla kanteella direktiivin 2008/115 13 artiklan 1 kohdan, luettuna perusoikeuskirjan 19 ja 47 artiklan valossa, nojalla mahdollisesti suoraan lain nojalla lykkäävä vaikutus.
- 60 Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei käytä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa direktiivin 2008/115 13 artiklan 2 kohdan mukaista toimivaltaa määrätä palauttamispäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä, jonka Belgian lainsäätaja on osoittanut toiselle tuomioistuimelle, sen on kuitenkin tarkistettava yksinomaan käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi se, täyttääkö tällaiseen päätökseen kohdistuva muutoksenhaku vaaditut edellytykset, jotta kyseisellä muutoksenhaulla on täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus, jonka on perustuttava suoraan lakiin ja joka näin ollen sitoo kaikkia kansallisia viranomaisia niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla mukaan luettuna kansalliset tuomioistuimet, jotka ratkaisevat sosiaaliavustusta koskevia asioita.

- 61 Kansallinen viranomainen, jonka on annettava ratkaisu tällaisessa tilanteessa, ei ole kuitenkaan välttämättä velvollinen toteamaan – jos sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä on aukkoja –, että kaikilla palauttamispäätökseen kohdistuvilla muutoksenhakuineilla on täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus suoraan lain nojalla, kun, kuten tämän tuomion 44 kohdassa on muistutettu, tämänkaltaisella muutoksenhakuineilla ei ole systemaattisesti tällaista vaikutusta unionin oikeuden nojalla.
- 62 Näin ollen on tämän viranomaisen tehtävänä varmistaa, että unionin oikeudessa asetetut edellytykset sille, että tämä vaikutus taataan, täyttyvät kyseisen henkilön tilanteen mukaan tämän viranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa.
- 63 Tämän tuomion 47 kohdassa mainitusta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että tällainen suoraan lain nojalla lykkäävä vaikutus on ehdottomasti taattava muutoksenhauille, joka koskee sellaista palauttamispäätöstä, jonka täytäntöönpano ”saattaa” altistaa vakavasti sairaan kolmannen maan kansalaisen ”vakavalle vaaralle” siitä, että hänen terveydentilansa heikkenee vakavasti ja peruuttamattomasti.
- 64 Näin ollen voidakseen arvioida sitä, ”saattaako” muutoksenhaun kohteena olevan palauttamispäätöksen täytäntöönpano altistaa kyseisen henkilön tällaiselle vaaralle, kansallisen viranomaisen ei tarvitse lausua siitä, aiheutuuko tämän päätöksen täytäntöönpanosta tosiasialisesti tämä vaara.
- 65 Jos nimittäin päädyttäisiin tällaiseen ratkaisuun, suoraan lain nojalla täytäntöönpanoa lykkäävän vaikutuksen soveltamisen edellytykset ja palauttamispäätökseen kohdistuvan muutoksenhaun menestymisen edellytykset sekaantuisivat toisiinsa. Tästä seuraisi yhtäältä se, ettei huomioitaisi sitä ehkäisevää ulottuvuutta, joka tähän päätökseen kohdistuvan muutoksenhaun täytäntöönpanoa lykkäävällä vaikutuksella on, ja toisaalta se, että jokainen viranomainen, jonka on ratkaistava tämän lykkäävän vaikutuksen seuraukset, joutuisi käytännössä tekemään itse sen tutkinnan, joka kuuluu tuomioistuimelle, joka on toimivaltainen lausumaan palauttamispäätöksen lainmukaisuudesta.
- 66 Tällaisen viranomaisen tulee näin ollen arvioida vain sitä, sisältyykö palauttamispäätökseen kohdistuvaan muutoksenhakuun argumentteja, joilla pyritään osoittamaan, että tämän päätöksen täytäntöönpano altistaa vakavasti sairaan kolmannen maan kansalaisen vakavalle vaaralle hänen terveydentilansa vakavasta ja peruuttamattomasta heikkenemisestä, ja jotka eivät vaikuta ilmeisen perusteettomilta. Tällaisessa tilanteessa kyseisen viranomaisen on todettava, että palauttamispäätöksen täytäntöönpanoa lykätään suoraan lain nojalla tämän muutoksenhaun tekopäivästä lähtien, ja kyseisen viranomaisen on ratkaistava toimivaltansa puitteissa tästä aiheutuvat seuraukset.
- 67 Tällä velvoitteella ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden oikeuteen määrittää oikeudenkäyntimenettelyä ja tuomioistuinten organisaatiota koskevat säännökset ja säätää tässä yhteydessä, että sellaisen tuomioistuimen, joka on toimivaltainen lausumaan palauttamispäätöstä koskevasta muutoksenhausta, tekemä päätös tällaisen muutoksenhaun lykkäävästä vaikutuksesta sitoo viranomaisia ja tuomioistuinta, joiden tehtävänä on lausua niistä sosiaalivastusta koskevista takeista, joita kyseisellä kolmannen maan kansalaisella on.
- 68 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 2008/115 5 ja 13 artiklaa, luettuina perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan ja 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaistavana on sosiaalivastusta koskeva asia, jonka ratkaisu liittyy vakavasti sairasta kolmannen maan kansalaista koskevan palauttamispäätöksen täytäntöönpanon mahdolliseen lykkäämiseen, on katsottava, että tämän päätöksen kumoamista ja täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta muutoksenhausta seuraa suoraan lain nojalla mainitun päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen, vaikka tämä täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus ei seuraa kansallisen säännösten soveltamisesta, jos

- tähän muutoksenhakuun sisältyy argumentteja, joilla pyritään osoittamaan, että kyseisen päätöksen täytäntöönpano altistaa tämän kolmannen maan kansalaisen vakavalle vaaralle hänen terveydentilansa vakavasta ja peruuttamattomasta heikkenemisestä, ja jotka eivät vaikuta ilmeisen perusteettomalta, ja
- tässä säännöstössä ei säädetä muusta muutoksenhakukeinosta, jota sääntelevät täsmälliset, selkeät ja ennakoitavissa olevat säännöt ja josta seuraa suoraan lain nojalla tällaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen.

Oikeudenkäyntikulut

- ⁶⁹ Pääasioiden asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY 5 ja 13 artiklaa, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan ja 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaistavana on sosiaaliavustusta koskeva asia, jonka ratkaisu liittyy vakavasti sairasta kolmannen maan kansalaista koskevan palauttamispäätöksen täytäntöönpanon mahdolliseen lykkäämiseen, on katsottava, että tämän päätöksen kumoamista ja täytäntöönpanon lykkäämistä koskevasta muutoksenhausta seuraa suoraan lain nojalla mainitun päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen, vaikka tämä täytäntöönpanoa lykkäävä vaikutus ei seuraa kansallisen säännösten soveltamisesta, jos

- tähän muutoksenhakuun sisältyy argumentteja, joilla pyritään osoittamaan, että saman päätöksen täytäntöönpano altistaa tämän kolmannen maan kansalaisen vakavalle vaaralle hänen terveydentilansa vakavasta ja peruuttamattomasta heikkenemisestä, ja jotka eivät vaikuta ilmeisen perusteettomalta, ja
- tässä säännöstössä ei säädetä muusta muutoksenhakukeinosta, jota sääntelevät täsmälliset, selkeät ja ennakoitavissa olevat säännöt ja josta seuraa suoraan lain nojalla tällaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen.

Allekirjoitukset